

**PROGRAM WYCHOWAWCZY
PRZEDSZKOŁA NR 35**

"Wesołe"

W BIAŁYMSTOKU

UL. WESOŁA 22

ZATWIERDZONY PRZEZ RADĘ PEDAGOGICZNĄ
ORAZ RADĘ RODZICÓW

Opracowanie programu : mgr Beata Urban

BIAŁYSTOK 2012

SPIS TREŚCI:

Podstawy prawne systemu wychowania.....	3
Pojęcie wychowania	3
Zadania przedszkola i obowiązki nauczyciela.....	4
Zadania do realizacji, założenia programu.....	4
Cele wychowawcze Przedszkola nr 35.....	5
Oczekiwane rezultaty	6
Prawa i obowiązki przedszkolaka	7
<i>Sposoby realizacji programu wychowawczego.....</i>	<i>8</i>
Rola wzmocnień	12
System motywacyjny Przedszkola nr 35	12
Formy nagradzania zachowań respektujących ustalone normy i zasady zachowania.....	13
Środki zaradcze w przypadku niestosowania się do ustalonych zasad.....	13
Zasady budowania systemu motywacji	14
Ewaluacja programu.....	14
Ankiety.....	14
Literatura.....	17

1. Podstawy prawne systemu wychowania

- * Ustawa o systemie oświaty z dn. 7 września 1991r. (Dz. U > nr 256, poz. 2572 z późn. zm)
- * Rozporządzenie Ministra edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008r w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z dnia 15 stycznia 2009)

2. Pojęcie wychowania a wychowanie optymistyczne.

"Przez wychowanie rozumie się całość wpływów i oddziaływań kształtujących rozwój człowieka i przygotowujących go do życia w społeczeństwie" (T. Wujek)

Wychowanie rozpoczyna się w rodzinie, natomiast przedszkole tylko je kontynuuje i ukierunkowuje. Przedszkole nie może zastąpić domu rodzinnego, może uzupełnić jedynie i wzbogacić doświadczenia dziecka w tych sferach, w których oddziaływanie domu jest niewystarczające. Celem działań nauczyciela powinno być pośredniczenie w przekazywaniu i nadawaniu konkretnych treści wartościom uniwersalnym w czasie wspólnego działania, a przez to powodowanie wewnętrznego rozwoju dziecka.

Obecne pokolenie dzieci jest bardziej narażone na pesymizm niż pokolenia poprzednie. Wzrost pesymizmu sprawił, że dzieci są bardziej narażone na depresję i problemy z nią związane, takie jak: słabe wyniki w szkole, brak przyjaciół, a nawet choroby. Można dzieciom pomóc, pamiętając, że można je nauczyć optymizmu, który uodporni je na depresje, choroby psychiczne i fizyczne

Optymizm (z łacińskiego optimum – najlepszy) jest przeciwieństwem pesymizmu. Podkreśla stosunek do życia, w którym świat postrzegamy przede wszystkim jako pozytywne miejsce, jako coś dobrego. Optymiści generalnie postrzegają ludzi i zdarzenia jako dobre. Mają tak zwany „pozytywny” stosunek do życia, wierząc w to, że rzeczy z czasem ułożą się poprawnie i że nigdy nie jest tak, aby wszystko było stracone, zawsze można znaleźć inne, lepsze wyjście z danej sytuacji (Opaliński, 1978).

Zajmujący się optyризmem doktor Martin E.P. Seligman w swojej książce „Optymistyczne dziecko – jak wychowywać dzieci, aby nauczyć je optymizmu i dawania sobie ze wszystkim rady” daje do zrozumienia, że w rękach rodziców i nauczycieli leży wzmocnienie i rozwój konstruktywnego nastawienia do życia. Podstawą metody doktora Seligmana jest spostrzeżenie, że każdy człowiek może rozwinąć poczucie wiary w siebie, jeśli będzie miał tylko dostatecznie dużo doświadczeń, które pokazują, że radzi sobie z niepowodzeniami.

Program wychowawczy ma na celu poprawę jakości pracy edukacyjnej, uwzględnia potrzeby społeczności przedszkolnej: dzieci, rodziców i środowiska oraz pracowników. Integruje nauczycieli i rodziców w realizowaniu celów wychowawczych. Ma on za zadanie określać, jakimi wartościami kierujemy się w stosunku do naszego wychowanka, jego rodzica, jakie normy postępowania czy zachowania są pożądane, aby dziecko umiało funkcjonować w środowisku zgodnie z przyjętymi normami społecznymi. *Wychowanie optymistyczne w przedszkolu powinno odbywać się na zajęciach poprzez specjalnie dobrane treści nauczania, zabawy ,opowiadanie bajek, wyrabianie nawyków postaw. Szczególnie ważne także jest dawanie przykładu przez wszystkich dorosłych, z którymi dziecko ma kontakt.*

3. Zadania przedszkola i obowiązki nauczyciela

Zadania przedszkola:

1. Zbadać oczekiwania rodziców w zakresie metod wychowawczych.
2. Poznać i stosować metody skutecznego oddziaływania wychowawczego.
3. Systematycznie przeprowadzać zajęcia profilaktyczno – edukacyjne uczące dzieci, jak radzić sobie w trudnych sytuacjach oraz chroniące je przed niebezpieczeństwem.
4. Współdziałać z instytucjami oraz specjalistami w celu otoczenia opieką i terapią dzieci dotkniętych przemocą.
5. Współdziałać z rodzicami, wykorzystując skuteczne środki komunikacji interpersonalnej dla wspólnego rozwiązywania problemów.
6. Wspierać działania wychowawcze rodziców, integrować oddziaływania wychowawcze własne, rodziny i środowiska.
7. Prowadzić dostosowane do możliwości dzieci formy wyrabiające *postawy optymizmu, asertywność, poczucie własnej wartości, umiejętności słuchania innych i skutecznej komunikacji międzyludzkiej.*
8. Stosować system wzmacniania pozytywnych zachowań dzieci.
9. Uczyć tolerancji i akceptacji inności.
10. *Wyrabiać w dzieciach cechy charakteru optymistycznego wychowanka.*
11. *Uczyć dzieci wyrażania swoich uczuć i sposobów panowania nad nimi.*

Obowiązki nauczyciela:

1. Systematycznie poszerzać zakres swoich kompetencji wychowawczych, *doskonalić się, uczyć zasad komunikacji, właściwego chwalenia i krytykowania dzieci.*
2. Poznać środowisko wychowawcze dziecka, w szczególności oczekiwania rodziców wobec przedszkola.
3. Tworzyć bezpieczną dla dziecka atmosferę, warunkującą zdrowie fizyczne i psychiczne, *klimat współpracy i przyjaźni.*
4. Kształtować powszechnie uznane postawy, zgodnie z wartościami : dobra, prawdy, piękna, miłości.
5. *Stosować środki wychowawcze związane z wyrabianiem w wychowankach postawy optymizmu i zaradności oraz wyrażaniu swoich uczuć i emocji.*
6. Stosować środki wychowawcze wzmacniające pozytywne zachowania dzieci.
7. Eliminować zachowania niepożądane
8. Ściśle współpracować z rodziną dziecka w celu ujednoczenia oddziaływań wychowawczych.
9. Wzajemnie wspierać swoje działania w ramach współpracy koleżeńskiej.
10. *Uczyć optymizmu poprzez dawanie przykładu na własnej osobie.*

4. Zadania do realizacji, założenia programu.

Program obejmuje funkcjonowanie dziecka w grupie w zakresie podstawowych dziedzin życia przedszkolnego:

- samoobsługa
- zabawy samorzutne,
- zajęcia i zabawy zorganizowane,
- spożywanie posiłków,
- spacer , wycieczki, zabawy na powietrzu.

5. Cele wychowawcze Przedszkola nr 35

Cel główny:

Kształtowanie prawidłowych postaw funkcjonowania w grupie w oparciu o wzmocnienia pozytywne

Cele strategiczne	Cele szczegółowe
1. Kształtowanie czynności samoobsługowych, nawyków higienicznych i kulturalnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poznawanie i przestrzeganie podstawowych zasad i zabiegów higienicznych na rzecz własnego zdrowia fizycznego i psychicznego ▪ wdrażanie nawyków higienicznych i kulturalnych, ▪ usamodzielnianie dziecka, ▪ eliminowanie zachowań agresywnych, ▪ przestrzeganie kompromisu w zabawie, ▪ poznanie zasad savoir-vivre'u
2. Kształtowanie umiejętności społecznych, zgodne funkcjonowanie w grupie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ budowanie systemu wartości, ▪ wskazywanie dzieciom tego co dobre i złe, ▪ kształtowanie odporności emocjonalnej, ▪ rozpoznawanie i nazywanie uczuć, emocji, ▪ radzenie sobie w nowych i trudnych sytuacjach, ▪ radzenie sobie ze stresem i porażkami, ▪ podejmowanie prób kontrolowania swojego zachowania, ▪ nabywanie nawyków poprawnego stosowanie zwrotów grzecznościowych, ▪ przestrzeganie umów i zasad, ▪ kształtowanie poprawnych relacji z dziećmi i dorosłymi, ▪ stwarzanie warunków sprzyjających zgodnej zabawie, ▪ kształtowanie przynależności do grupy , rodziny
3. Kształtowanie umiejętności zabawy i pracy w grupie w trakcie zajęć zorganizowanych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ nabywanie zwyczaju reagowania na wezwania i polecenia nauczycieli, ▪ współdziałanie z rówieśnikami, ▪ zgodne współdziałanie w zespole i podejmowanie prób rozwiązywania konfliktów na drodze negocjacji,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozumienie konieczności szanowania działalności innych (nie przeszkadzanie innym) ▪ uważne słuchanie, ▪ szanowanie wspólnych zabawek i odkładanie ich na wyznaczone miejsce, ▪ uznawanie wzajemnych praw do uczestnictwa w zajęciach, rozmowach,
4. Kształtowanie nawyków kulturalnego spożywania posiłków i właściwego zachowania przy stole.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przewyciężanie niechęci do nieznanych potraw, ▪ zachowanie prawidłowej postawy przy stole, ▪ prawidłowe posługiwanie się sztućcami, ▪ stosowanie zasad kulturalnego zachowania się przy stole w trakcie spożywania posiłków, wdrażanie nawyku spożywania zdrowej żywności,
5. Przestrzeganie umów dotyczących zachowań poza budynkiem przedszkolnym	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przestrzeganie zasad bezpiecznego poruszania się po drogach, ▪ nie oddalanie się od grupy, ▪ reagowanie na sygnał nauczyciela, ▪ nauka bezpiecznych relacji w stosunku do nieznanymi osób, ▪ unikanie sytuacji zagrażających bezpieczeństwu- zachowanie bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń rekreacyjnych ▪ właściwe zachowanie się podczas korzystania ze środków transportu.

6. Oczekiwane rezultaty.

DZIECKO:

- przejawia samodzielność w czynnościach samoobsługowych
- zna zasady dbałości o zdrowie i przestrzega ich,
- stara się być samodzielne,
- wykonuje prawidłowo podstawowe czynności higieniczne
- organizuje sobie zabawę,
- ma rozeznanie, gdzie można się bawić bezpiecznie,
- przestrzega reguł i umów grupowych,
- orientuje się w tym co dobre i złe,
- współdziała w zabawie,
- dba o porządek,
- umie określić, jakie zachowania są pozytywne a które nie,
- szanuje wytwory i pracę innych,

- rozumie ,że inni mają takie same potrzeby (uczestnictwa w zabawach, korzystania z zabawek)
- właściwie rozwiązuje konflikty,- jest zdolne do kompromisu,
- swobodnie porozumiewa się z rówieśnikami i osobami dorosłymi,
- uzasadnia swoje postępowanie,
- nazywa swoje emocje,
- respektuje polecenia nauczyciela,
- współdziała z rówieśnikami,
- skupia uwagę na wykonywanej czynności
- sygnalizuje chęć wypowiedzania się
- stosuje zasadę kulturalnego zachowania się przy stole w trakcie posiłków, rozumie konieczność jedzenia potraw niezbędnych dla prawidłowego rozwoju i zdrowia,
- stosuje zasady ruchu drogowego
- nie oddala się od grupy, reaguje na sygnał nauczyciela
- bawi się bezpiecznie na placu zabaw
- *posiada cechy optymistycznego wychowanka*

Cechy optymistycznego wychowanka:

- *uczciwy i prawdomówny*
- *dobry, życzliwy, uprzejmy i współczujący*
- *otwarty na świat i ciekawy, chętnie się uczy*
- *odważny*
- *twórczy i kreatywny*
- *niezależny, samodzielny, pewny siebie*
- *opanowany i spokojny*
- *potrafi współżyć i współpracować z innymi*
- *konsekwentny i odpowiedzialny*
- *posiada poczucie humoru i pogodę ducha*

7. Prawa i obowiązki przedszkolaka

Dziecko ma prawo:

- Prosić o to, czego chce – ale nie wymagać tego.
- Mieć i wyrażać swoje zdanie.
- Postępować nielogicznie i nie uzasadniać tego.
- Podejmować decyzje i ponosić ich konsekwencje.
- Decydować, czy chce angażować się w problemy innych ludzi.
- Nie wiedzieć, nie znać, nie rozumieć.
- Popełniać błędy.
- Odnosić sukcesy.
- Zmieniać zdanie.
- Do swojej prywatności.
- Do samotności i niezależności.
- Zmieniać się i korzystać ze swoich praw.

Dziecko ma obowiązek:

- Postępować z ogólnie przyjętymi normami społecznymi, używać form grzecznościowych wobec osób dorosłych i kolegów.
- Dbać o bezpieczeństwo i zdrowie własne i swoich kolegów.
- Starać się utrzymać porządek wokół siebie(sprząta zabawki itp.).
- Dbać o swój wygląd i estetykę ubrania.
- Przestrzegać zasad współżycia społecznego, a szczególnie:
  - *okazywać szacunek dorosłym i kolegom,
  - *szanować wolność i godność osobistą drugiego człowieka.

Nauczycielu:

- Wskaż, w czym dziecko mogłoby Ci pomóc.
- Wyraż ostry sprzeciw(nie atakując charakteru).
- Wyraż swoje uczucia i oczekiwania.
- Pokaż dziecku, jak może naprawić zło.
- Zaproponuj wybór.
- Przejmij inicjatywę.
- Daj dziecku odczuć konsekwencje złego zachowania.

8. Sposoby realizacji programu wychowawczego:

- *Optymistyczny SEJM –ustawa o zachowaniu*
- *Dziecięcy KODEKS ZACHOWAŃ*
- *Tęczowe bajki –BAJKOTERAPIA*
- *Zabawy wyrabiające charakter*

OPTYMISTYCZNY SEJM – ustawa o zachowaniu

Instrukcja dla nauczyciela.

Debata odbędzie się osobno w grupie pięcioletków i sześciolatek. Dzieci odgrywać będą poważne posiedzenie Sejmu. Tematem debaty będzie ustawa o zachowaniu.

- Należy zapytać dzieci, czy wiedzą, co to znaczy prawo? Wytłumacz, że prawa obowiązują wszystkich.

- Opowiedz dzieciom, kto tworzy prawo, co nazywamy ustawami.

- Powiedz na czym polega debata.

- Wyjaśnij, czym jest głosowanie. Przeprowadź głosowanie, pomóż dzieciom policzyć głosy i rozstrzygnąć jakąś sprawę.

- Przygotuj karteczki – losy dla uczestników. Jeden z nich wyłoni marszałka sejmu, pozostałe karteczki stanowią mandaty posłów. Pomocnikiem marszałka jest nauczycielka.

- Urządźcie salę, tak, aby na centralnym miejscu zasiadał marszałek z pomocnikiem. Z boku postawcie tablicę, na której nauczycielka- sekretarz zapisywać będzie wszystkie zgłaszane w debacie wnioski. Wokół siedzą postanki i postowie.
- Tematem debaty jest zachowanie się dzieci w przedszkolu.(co wolno, a czego nie wolno robić w przedszkolu.)
- Postowie podnoszą rękę prosząc o głos i wstają gdy marszałek udzieli im głosu.
- Każde dziecko ma prawo do głosu. Potem marszałek ogłasza koniec debaty i przerwę, w czasie której nauczycielka spisuje wszystkie zgłoszone wnioski. W ten sposób powstaje projekt ustawy „O zachowaniu się dzieci w przedszkolu”.
- Po przerwie sekretarz odczytuje projekt ustawy, a postowie głosują.
- Jeśli ustawa zostanie przegłosowana, powinna zostać przekazana do wiadomości rodzicom i całemu personelowi. Plakat z treścią ustawy należy powiesić w widocznym miejscu i często się do niego odwoływać.

Dziecięcy kodeks zachowań – ZASADY DOBREGO PRZEDSZKOLAKA

Dzieci potrzebują precyzyjnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno. Dlatego należy zapoznać dzieci z kodeksem zachowań stosowanym w przedszkolu i umieścić go w widocznym miejscu w sali.

ZNAM I UŻYWAM PIĘKNE SŁOWA: DZIEŃ DOBRY, DO WIDZENIA, DZIĘKUJĘ, PRZEPRASZAM, PROSZĘ.

SZANUJĘ SPRZĘTY I ZABAWKI W PRZEDSZKOLU.

SŁUCHAM STARSZYCH

BAWIĘ SIĘ Z INNYMI W ZGODZIE

DBAM O PORZĄDEK W PRZEDSZKOLU.

ZAWSZE MÓWIĘ PRAWDĘ.

POMAGAM INNYM.

ZACHOWUJĘ SIĘ KULTURALNIE PODCZAS POSIŁKÓW - ŁADNIE JEM!

WIEM, ŻE PRZEDSZKOLAK NIE BIJE INNYCH, ALE MÓWI O SWOIM NIEZADOWOLENIU.

PRZESYRZEGAM ZASAD HIGIENY - MYJĘ RĘCE PRZED JEDZENIEM

HAŁAS TO BÓL DLA USZU, DLATEGO STARAM SIĘ ZACHOWAĆ MIŁĄ ATMOSFERĘ W SALI.

STARAM SIĘ BYĆ SAMODZIELNY. MOJA PANI JEST ZAWSZE ZE MNĄ I JEŚLI TEGO POTRZEBUJĘ ZWRACAM SIĘ DO NIEJ Z PROŚBĄ O POMOC.

TĘCZOWE BAJKI – BAJKOTERAPIA

Jak opowiadać bajki – instrukcja dla nauczyciela.

Poprzez bajki można nauczyć wychowanków właściwych norm postępowania, wyrobić w nich pożądane cechy charakteru, pomóc dzieciom w opanowaniu uczuć i emocji.

Opowiadając bajki należy:

- miejsce i okoliczności akcji zbliżyć do warunków przedszkola, domu. Dzieci będą szczęśliwe, gdy rozpoznają znane sobie szczegóły.*
- wciągać dzieci do opowiadania, zadawać im pytania Dzieci powinny dodawać szczegóły, swoje opisy.*

Dzięki podanemu scenariuszowi nauczyciele czy rodzice mogą stwarzać bajki, stosownie do trudności, z jakimi walczy dziecko. Należy pamiętać, że problemu nie rozwiązuje bajka, ale samo dziecko. Korzysta z rozwiązań w niej zasugerowanych, a odbiera je jako własne. Słuchając o problemach podobnych do jego dziecko myśli: „Jeśli to się udało komuś podobnemu do mnie, być może ja też to potrafię”.

ZABAWY WYRABIAJĄCE CHARAKTER:

Zabawy wyrabiające charakter są to różne zabawy mające na celu ukształtowanie w wychowankach pożądanych cech optymistycznych.

Przykłady zabaw kształtujących:

1. dobroć i empatię:

- „Uczucia” (zabawy ze zdjęciami)*
- „Szkatułka uczuć”*

- „Antena emocji”
- „Zwierzątka”
- „Nastroje”

2. niezależność, samodzielność, pewność siebie

- nagrody i dyplomy
- „Wspaniałe dzieciaki”
- „Wizytówki: specjalistów i ekspertów”
- „Już potrafię”
- „To ktoś wyjątkowy”

3. otwartość, ciekawość, zainteresowania

- „Encyklopedia wiedzy”
- „Dwadzieścia pytań”
- opowiadanie bajek
- „Biblioteka w przedszkolu”
- „Wizyta w księgarni
- „Dziwienie się”

4. prawość, uczciwość, prawdomówność

- „Wykrywacz kłamstw”
- „Powiedz całą prawdę”
- „Pochwała prawdy”

5. poczucie humoru, pogoda ducha

- „Rymowanki”
- „Dzień – Tyłem do przodu”
- „Śmieszne zwroty”
- „Nonsensy”
- „Śmieszne opowiadania”
- „Zabawne obrazki”
- „Śmieszki”

6. konsekwencja i odpowiedzialność

- „Meta”
- „Co jeszcze możesz zrobić?”
- „Efekt domino”
- „Czy znasz swoje obowiązki?”
- „Zadania w przedszkolu”
- „Nasz teatrzyk”
- „Mały opiekun”

7. opanowanie i spokój

- „Mąż zaufania”
- „Mistrz słuchania”
- „Czapka spokoju”
- „Wypuść parę!”

8. twórczość, kreatywność

- „Burza małych mózgów”
- „Druga połowa”
- „Historia wynalazków”
- „Co by było gdyby?”
- „Co można z tym zrobić?”
- „Myśliciele”

9. odwaga

- „Poważna rozmowa”

- „*Bajki, które leczą*”
- „*Pacynki, kukielki, marionetki*”
- „*Co robić?*”
- „*Wiedza wygra ze strachem*”
- „*Mały Superman*”

10. współpraca

- „*Kłębek wełny*”
- „*Na trzech nogach*”
- *wspólne budowanie z klocków*
- „*Teatr*”
- „*Podwieczorek u Kopciuszka*”
- *wspólne układanie bajek*

9. Rola wzmocnień.

Dzieci potrzebują precyzyjnego określenia, co jest dozwolone, a czego nie wolno. Opracowując wspólnie z nimi „Kodeks postępowania” musimy zarówno wspierać i motywować je do przestrzegania obowiązujących norm i zasad, jak również konsekwentnie egzekwować go. Skutecznym środkiem wychowania są **nagrody i pochwały**. Mają one wartość zachęcającą do pracy dla każdego człowieka, a tym bardziej dla dziecka. Uznanie i akceptacja mobilizują do dalszych wysiłków.

Rola wzmocnień w procesie wychowania dziecka oparta jest przede wszystkim na teorii Skindera i pozostaje aktualna do dziś. Według niego, wzmocnieniem jest bodziec, który podany po wykonaniu przez jednostkę określonej reakcji zwiększa prawdopodobieństwo wykonania tej reakcji w podobnych warunkach w przyszłości. Celem tej teorii jest analiza funkcjonalna zachowania służąca prognozie i kontroli zachowań jednostki.

Wzmocnienie to podstawowe pojęcie dla analizy behawioralnej. W analizie tej występują dwa pojęcia zawierające to słowo: wzmocnienia pozytywne i wzmocnienia negatywne. Łączy je wpływ, jaki wywierają na zachowanie. Zawsze prowadzą do wzrostu wykonywania określonej reakcji.

10. System motywacyjny.

W każdej grupie, w widocznym miejscu w sali powinna znaleźć się tablica z zamieszczonymi na niej „Zasadami dobrego przedszkolaka” (najlepiej ilustrowanymi). Dzieci po zapoznaniu się z nimi wieszają pod tablicą odciski swoich dłoni (podpisane i zalaminowane przez nauczyciela) – w ten sposób wyrażając zgodę na przestrzeganie zasad. Za dobre przestrzeganie zasad, na „dłoniach” będą codziennie zbierały znaczki z samoprzylepnej folii (np.: gwiazdki, trójkąty, kwiatki – wg pomysłu n-la i dzieci). Celem jest zdobycie 10 znaczków, co upoważnia dziecko do otrzymania nagrody. Jeżeli nauczyciel uzna, że dziecko ewidentnie nie przestrzegało w danym dniu przyjętych zasad może zabrać znaczek z „dłoni” co automatycznie wydłuża czas do otrzymania nagrody. Nauczyciel może też uznać, że któreś z dzieci nie zasłużyło w tym dniu na znaczek.

11. Formy nagradzania zachowań respektujących ustalone normy i zasady zachowania .

Dzieci młodsze:

- *nagradzanie uznaniem i pochwałą (indywidualną, przed grupą, przed rodzicem)
- *darzenie dziecko szczególnym zaufaniem, n p. zwiększając zakres jego samodzielności;
- *przywilej wykonywania prostych czynności wskazanych przez nauczyciela;
- *atrakcyjne spędzanie czasu, atrakcyjna zabawa w grupie wg pomysłu dzieci, zabawa ulubioną zabawką;
- *drobne nagrody rzeczowe.

Dzieci starsze:

- *nagradzanie uznaniem i pochwałą (indywidualną, przed grupą, przed rodzicem)
- *darzenie dziecko szczególnym zaufaniem n p. zwiększając zakres jego samodzielności;
- *przywileje pełnienia dyżurów i wykonywania innych czynności wskazanych przez nauczyciela oraz pełnienie obowiązków wobec grupy rówieśniczej;
- *atrakcyjne spędzanie czasu, zabawa w grupie wg pomysłu dzieci, zabawa ulubioną zabawką;
- *drobne nagrody rzeczowe.

Nagrody rzeczowe:

- *znaczkę przyjętą przez n-la i dzieci
- *nagroda (za zdobycie 10 znaczków) wg zainteresowań dzieci, propozycji rodziców, ofert sponsorów, np.:
  - książeczki
  - kolorowanki
  - drobna zabawka
  - naklejki

12. Środki zaradcze w przypadku niestosowania się do ustalonych zasad.

Dzieci młodsze:

- *tłumaczenie i wyjaśnianie;
- *ukazywanie następstw postępowania, tłumaczenie dziecku, aby skłonić do autorefleksji;
- *wyrażanie przez nauczyciela swojego smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka.
- *czasowe odizolowanie od grupy
- *zabranie zdobytego znaczka

Dzieci starsze:

- *propozycje aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji;
- *tłumaczenie i wyjaśnianie;
- *ukazywanie następstw zachowania, tłumaczenie dziecku aby skłonić je do autorefleksji;
- *wyrażenie przez nauczyciela swojego smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka;
- *czasowe odebranie przyznanego przywileju.
- *czasowe odizolowanie od grupy
- *zabranie zdobytego znaczka

XIII. Zasady budowania systemu motywacji:

Proponowany grupowy system motywacji oparty jest o wzmocnienia pozytywne. Wzmocnienia są zawsze sprawą indywidualną, ponadto należy pamiętać, aby:

- łączyć nagrody konkretne ze społecznymi,
- stosować nagrody zaraz po wystąpieniu zachowania pożądanego,
- przechodzić od nagradzania ciągłego do sporadycznego,
- unikać nadmiaru nagród,
- skonsultować nagrody z rodzicami,
- nagradzać również próby wykonania czynności, wysiłek a nie tylko efekt,
- zachować konsekwencję w stosowaniu wzmocnień

XIV. Ewaluacja programu

Program poddany będzie ewaluacji na początku roku 2013.

- ◆ Za realizację programu wychowawczego odpowiedzialne są wszystkie nauczycielki.
- ◆ Program zostanie wykorzystany do tworzenia mikrosystemów wychowawczych dla poszczególnych grup.
- ◆ Zadania realizowane będą wspólnie z rodzicami.
- ◆ W ewaluacji uwzględnia się opinie wychowanków, rodziców, nauczycieli, pracowników przedszkola, przedstawicieli organów prowadzących oraz sugestie nadzoru pedagogicznego.

Sposoby ewaluacji

- ◆ Analiza dokumentów – dziennik, plany miesięczne grup,
- ◆ Arkusze obserwacji,
- ◆ Ankiety – kierowane do rodziców, nauczycieli,

15. Ankiety

ANKIETA DLA RODZICÓW

Szanowni Państwo, pragniemy pozyskać informacje na temat programu wychowawczego realizowanego w naszym przedszkolu. Państwa odpowiedzi będą cenną wskazówką do dalszej pracy. Proszę zakreślić wybraną odpowiedź.

1. Czy program wychowawczy przedszkola spełnia Państwa oczekiwania?

TAK

NIE

TRUDNO POWIEDZIEĆ

2. Do kogo zwróciłibyście się Państwo w razie problemów z dzieckiem?

- nauczyciel
- dyrektor
- poradnia psychologiczno-pedagogiczna
- inne .....

3. Czy współpraca przedszkola ze środowiskiem rodzinnym spełnia Państwa oczekiwania?

TAK

NIE

4. Czy zdaniem Państwa przedszkole kształtuje w dziecku:

poczucie sprawiedliwości	TAK	NIE
uczy rozróżniania dobra i zła	TAK	NIE
wpaja szacunek dla ludzi	TAK	NIE

5. Jakie cele wychowawcze powinno realizować przedszkole?

.....
.....

6. Czy według Państwa stosowany w przedszkolu system motywacyjny przynosi oczekiwane rezultaty?

TAK

NIE

NIE MAM ZDANIA

Jeśli tak, to co uległo zmianie w zachowaniu dziecka: .....

.....
.....

Dziękuję za wypełnienie ankiety

ANKIETA DLA NAUCZYCIELI

Celem ankiety jest dokonanie ewaluacji programu wychowawczego realizowanego w przedszkolu. Uzyskane informacje posłużą dalszej pracy wychowawczej.

1. Czy zna Pani program wychowawczy przedszkola?

TAK   NIE   SŁABO

2. Który z elementów programu wychowawczego uważa Pani za najistotniejszy?

.....
.....

3. Które z zadań są najtrudniejsze w realizacji?

.....
.....

4. Czy realizacja programu przynosi efekty wychowawcze?

TAK   NIE   SŁABE

5. Jakie metody wychowawcze uważa Pani za najbardziej skuteczne?

.....
.....

6. Jakie zadania wychowawcze realizuje Pani wspólnie z rodzicami?

.....
.....

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

16. Literatura

- 1) Encyklopedia pedagogiczna, red. Pomykało W., Fundacja Innowacja Warszawa 1997
- 2) Konwencja Praw Dziecka z 7 lipca 1991,
- 3) H. Muszyński „Zarys teorii wychowania”, PWN, Warszawa 1977,
- 4) Podstawy pedagogiki przedszkolnej pod. Red. M. Kwiatowskiej, WSiP, Warszawa 1985
- 5) C. Sutton „Jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami u dzieci.”, Fundacja „Synapsis” Warszawa 1995
- 6) M. Molicka – „Bajkoterapia. O lękach dzieci i nowej metodzie terapii” wyd. Media Rodzina, Poznań 2002
- 7) I. Dzierzgowskiej, M. Nawrot – Program „Optymistyczne przedszkole”

Program zatwierdzony Uchwałą Rady Pedagogicznej Nr z dnia .01.2012r.

Podpisy członków Rady Pedagogicznej:

Dorota Jakubowska .....

Marta Świstun .....

Grażyna Pietryńczak .....

Izabela Druba .....

Barbara Pesel .....

Izabela Szymańska .....

Marta Szewczul .....

Joanna Kozłowska .....

Anna Czemierys .....

Beata Urban .....

Opracowanie programu: mgr Beata Urban